

Ξαναχτίζοντας την Ευρώπη

η πολιτιστική και δημιουργική
οικονομία πριν και μετά τον
COVID-19

Περίληψη

Ιανουάριος 2021

Περίληψη

Ξαναχτίζοντας την Ευρώπη: η πολιτιστική και δημιουργική οικονομία πριν και μετά τον COVID-19

1. Πριν τον COVID-19

Η πλήρης ισχύς του πολιτισμού και της δημιουργίας

Στο τέλος του 2019, η πολιτιστική και δημιουργική οικονομία ήταν από μόνη της μία ευρωπαϊκή κατηγορία βαρέων βαρών

- Με κύκλο εργασιών €643 δις και συνολική προστιθέμενη αξία €253 δις το 2019, οι κύριες δραστηριότητες των Πολιτιστικών και Δημιουργικών Βιομηχανιών (ΠΔΒ) αντιπροσώπευαν το 4,4% του ευρωπαϊκού ΑΕΠ με όρους συνολικού κύκλου εργασιών.

- Ως εκ τούτου, η οικονομική συμβολή των ΠΔΒ είναι μεγαλύτερη από εκείνη των τηλεπικοινωνιών, της υψηλής τεχνολογίας, των φαρμακευτικών προϊόντων ή της αυτοκινητοβιομηχανίας.

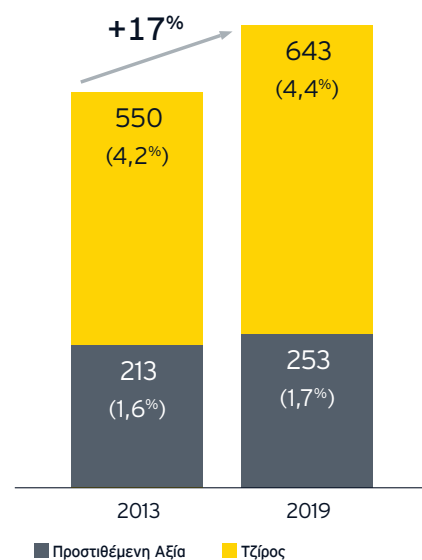
- Από το 2013, τα συνολικά έσοδα των ΠΔΒ έχουν αυξηθεί κατά €93 δις και σε ποσοστό σχεδόν 17%.

- Στο τέλος του 2019, οι ΠΔΒ απασχολούσαν περισσότερα από 7,6 εκατομμύρια άτομα στην ΕΕ των 28, ενώ, από το 2013, έχουν προσθέσει περίπου 700.000 (+ 10%) θέσεις εργασίας, συμπεριλαμβανομένων δημιουργών, εκτελεστών/ερμηνευτών και άλλων δημιουργικών εργαζομένων.

- Μεταξύ των ετών 2013 και 2019, οι 10 κορυφαίοι τομείς των ΠΔΒ παρουσίασαν ποικίλους αλλά σταθερούς ρυθμούς ανάπτυξης: αύξηση πάνω από 4% ετησίως σε βιντεοπαιχνίδια, διαφημίσεις, αρχιτεκτονική και μουσική · και μεταξύ 0,5% και 3% στα οπτικοακουστικά (ΑΥ), στο ραδιόφωνο, τις εικαστικές τέχνες, τις παραστατικές τέχνες και στα βιβλία. Μόνο ο Τύπος υπέφερε (-1,7%) λόγω της δύσκολης μετάβασης των εσόδων μεταξύ εντύπων και ηλεκτρονικών εκδόσεων.

- Όλοι οι παίκτες της αγοράς καταδεικνύουν μια **περίοδο έντονης καινοτομίας** - δεν είναι μόνο η αναζήτηση για περισσότερες ζωντανές ή φυσικές εμπειρίες από θεατές, αναγνώστες, παίκτες ή επισκέπτες, αλλά και η έκρηξη στη ζήτηση για ηλεκτρονικό περιεχόμενο: Το 81% χρηστών του Διαδικτύου στην ΕΕ χρησιμοποίησαν το Διαδίκτυο για μουσική, βίντεο και παιχνίδια το 2018 - περισσότερο από ό, τι για ηλεκτρονικές αγορές ή κοινωνικά δίκτυωση.

Κύκλος εργασιών και προστιθέμενη αξία το 2013 και το 2019, και μερίδιο του ΑΕΠ (σε € δις και %, ΕΕ-28) 2013 2019

Πηγές: Eurostat· GESAC· επαγγελματικοί οργανισμοί μοντελοποίησης και ανάλυσης 2020 της ΕΥ.

Οι ΠΔΒ στην Ευρώπη έχουν αναπτύξει περαιτέρω τις διεθνείς συνεργασίες και την επιχειρηματικότητά τους

- Το 2019, οι πέντε μεγαλύτερες χώρες της ΕΕ-28 (Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ισπανία και το Ηνωμένο Βασίλειο) αντιπροσώπευαν το 69% των συνολικών εσόδων των ΠΔΒ στην ΕΕ, αλλά η μεγαλύτερη ανάπτυξη προήλθε από την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη.

- Το 2017, η ΕΕ εξήγαγε πολιτιστικά αγαθά αξίας €28,1 δις. Το εμπορικό ισοζύγιο της ΕΕ σε πολιτιστικά αγαθά παρουσίασε πλεόνασμα (+ €8,6 δις) και το μερίδιο των εξαγωγών των ΠΔΒ στις συνολικές εξαγωγές της ΕΕ ήταν 1,5% - περίπου το ίδιο με το πλεόνασμα στο εμπόριο των τροφίμων, των ποτών και του καπνού (€9,1 δις το 2018).

- Πάνω από το 90% των εταιρειών των ΠΔΒ είναι μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις και το 33% του εργατικού δυναμικού είναι αυτοαπασχολούμενοι - υπερδιπλάσιος όγκος σε σχέση με το αντίστοιχο μέγεθος στην ευρωπαϊκή οικονομία συνολικά (14%)

- Τα έσοδα που προέρχονταν από τον δημόσιο τομέα αντιπροσώπευαν μόνο το 10,8% των εσόδων το 2018, έναντι μεριδίου 11,5% το 2013.

Απασχόληση ανά τομέα το 2019

(σε εκατομμύρια θέσεις εργασίας; EU-28)

Πηγές: Eurostat - Business Sector Profile;
μοντελοποίηση και ανάλυση 2020 της ΕΥ.

Χημικά Προϊόντα

1,2

Κατασκευές

Πολιτιστικές και
Δημιουργικές Βιομηχανίες

7,6

12,1

Τηλεπικοινωνίες

0,9

2,6

Αυτοκινητοβιομηχανία

Τουρισμός

10,7

10,3

Υπηρεσίες Κοινής Ωφελείας

1,3

Μεταφορές και Εφοδιαστική

8,4x

περισσότερες θέσεις εργασίας από
ό,τι στον τομέα των τηλεπικοινωνιών

81%

χρηστών του Διαδικτύου στην ΕΕ
χρησιμοποίησαν το Διαδίκτυο για
μουσική, βίντεο και παιχνίδια

8,6 δις

το συνολικό εμπορικό ισοζύγιο της ΕΕ
σε πολιτιστικά αγαθά το 2019.

90%

των επιχειρήσεων των ΠΔΒ είναι
μικρομεσαίες

Πηγές: Digital Economy and Society Index (DESI); Business
Sector Profile, Eurostat; Cultural Statistics, Eurostat

Ψηφιακές εμπειρίες και συνδυασμοί online/offline
διανομής περιεχομένου έχουν τροφοδοτήσει την
ανάπτυξη, αλλά η αγορά συνεχίζει να εξελίσσεται

- Τα τελευταία έξι χρόνια, ο τζίρος που δημιουργήθηκε από το online πολιτιστικό περιεχόμενο, τις υπηρεσίες και τα έργα αυξήθηκε κατά 11,5% ετησίως.

- Οι πολιτιστικές επιχειρήσεις ήταν από τις πρώτες που πειραματίστηκαν και υιοθέτησαν ψηφιακές τεχνολογίες (ψηφιακές φωτογραφίες, ψηφιακούς υλικούς φορείς όπως το DVD και το Blu-ray, CDs, ψηφιακή κινηματογραφική λήψη, streaming, εικονική πραγματικότητα και ψηφιακές πλατφόρμες). Το πολιτιστικό περιεχόμενο έχει από την αρχή τροφοδοτήσει την ανάπτυξη και την περαιτέρω εξέλιξη του Διαδικτύου και εξακολουθεί να εκπροσωπεί ένα υψηλό μερίδιο στην κατανάλωση ευρυζωνικών υπηρεσιών.

- Από το 2013, οι εταιρείες των

ΠΔΒ και οι οργανισμοί έχουν επενδύσει σε μεγάλο βαθμό στην καινοτομία και την ψηφιοποίηση, τόσο σε επιχειρηματικό επίπεδο, όσο και με όρους παραγωγής και εμπειρίας πελάτη.

- Ωστόσο, οι μη ισορροπημένες σχέσεις με τις παγκόσμιες πλατφόρμες και τους μεσάζοντες στο Διαδίκτυο μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική βιωσιμότητα, την απασχόληση, την καινοτομία και τις επενδύσεις στον εν λόγω τομέα.

► Για τα ενδιαφερόμενα μέρη των ΠΔΒ, οι προκλήσεις είναι πολλές, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής των δικαιούχων δικαιωμάτων, την κατάλληλη λειτουργία των αγορών για το πολιτιστικό και δημιουργικό περιεχόμενο και την καταπολέμηση της παράνομης πρόσβασης σε προστατευμένα έργα.

Περίληψη

Ξαναχτίζοντας την Ευρώπη: η πολιτιστική και δημιουργική οικονομία πριν και μετά τον COVID-19

2. Εξαιτίας του COVID-19 Η απότομη πτώση

Το 2020, η πολιτική και δημιουργική βιομηχανία απώλεσε περίπου το 31% των εσόδων της

► Ο συνολικός κύκλος εργασιών των ΠΔΒ στην ΕΕ των 28 μειώθηκε σε €444 δις το 2020, μία πτώση καθαρού ποσού €199 δις από το 2019.

• Με απώλεια 31% του τζίρου της, η πολιτιστική και δημιουργική οικονομία είναι μία από τις πιο πληττόμενες στην Ευρώπη, λιγότερο από τις αεροπορικές μεταφορές, αλλά περισσότερο από τον τουρισμό και την αυτοκινητοβιομηχανία (-27% και -25% αντίστοιχα).

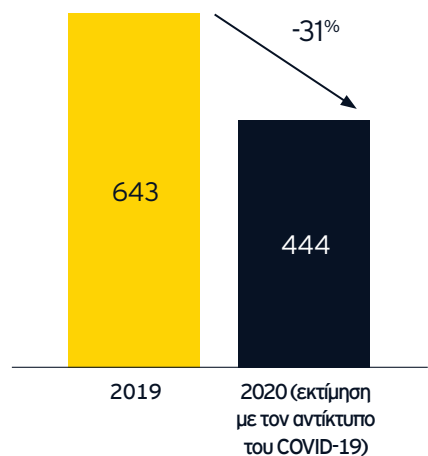
• Τα κύματα σοκ του COVID-19 έγιναν αισθητά σε όλους τους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς: παραστατικές τέχνες (-90% μεταξύ 2019 και 2020) και μουσική (-76%)

είναι οι πιο πληττόμενοι - εικαστικές τέχνες, αρχιτεκτονική, διαφήμιση, βιβλία, Τύπος και οπτικοακουστικές δραστηριότητες μειώθηκαν κατά 20% στο 40%, σε σύγκριση με το 2019. Η βιομηχανία βιντεοπαιχνιδιών φαίνεται να είναι η μόνη, όπου καθυστέρησε ο αρνητικός αντίκτυπος (+9%).

• Η κρίση έπληξε περισσότερο την Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (από -36% στη Λιθουανία έως -44% στη Βουλγαρία και την Εσθονία).

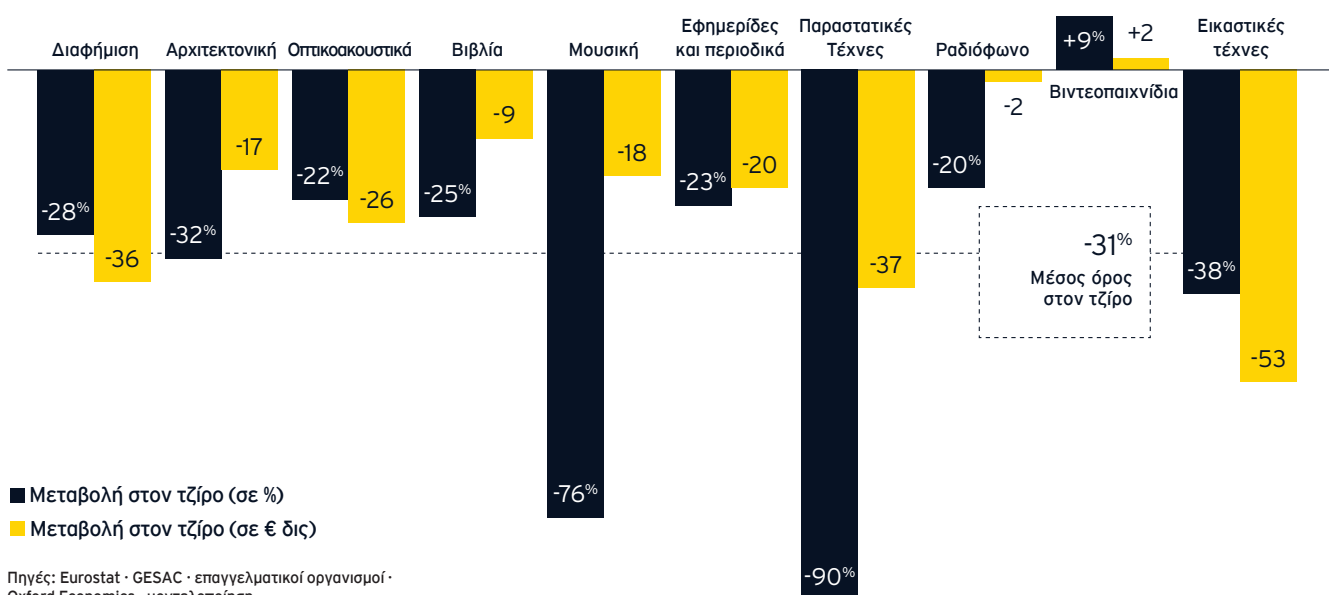
• Όλοι οι τομείς επηρεάστηκαν: ακόμη κι εκείνοι που φαίνονταν να προστατεύονται από την οικιακή κατανάλωση, αντιμετώπισαν μια απότομη μείωση στα έσοδα, δεδομένου του κεντρικού ρόλου που έχουν οι φυσικές εμπειρίες και οι πωλήσεις στα επιχειρηματικά τους μοντέλα, ενώ, επίσης, ήρθαν αντιμέτωποι με ανεξέλεγκτη παραγωγή και κόσθη διανομής.

Συνολικός τζίρος από τις ΠΔΒ στην ΕΥ-28 (σε € δις)

Πηγές: Eurostat · GESAC · επαγγελματικοί οργανισμοί · Oxford Economics · Global Industry, Second Wave Scenario, από τις 7 Σεπτεμβρίου 2020 · μοντελοποίηση και ανάλυση 2020 της ΕΥ.

Εκτιμώμενη μεταβολή στον τζίρο 2019-20 ανά τομέα των ΠΔΒ (σε % του συνολικού τζίρου 2019 και σε € δις · ΕΕ-28)

Πηγές: Eurostat · GESAC · επαγγελματικοί οργανισμοί · Oxford Economics · μοντελοποίηση και ανάλυση 2020 της ΕΥ.

3. Μετά τον COVID-19

Πώς να ξαναχτίσουμε μία πολιτιστική και δημιουργική Ευρώπη

Ως αποτέλεσμα της διεξοδικής έρευνας και των συνεντεύξεων που διενήργησε η ΕΥ, και με βάση τις απόψεις εμπειρογνομόνων και οργανισμών που εκπροσωπούν τις ΠΔΒ, οι ακόλουθες προκλήσεις έχουν προσδιοριστεί ως προτεραιότητες για την ανάκαμψη και την ανάπτυξη της δημιουργικής οικονομίας:

Πρόκληση 1 - “Χρηματοδότηση”

Δώστε μαζική δημόσια χρηματοδότηση και προωθήστε τις ιδιωτικές επενδύσεις σε πολιτιστικές και δημιουργικές επιχειρήσεις, οργανισμούς, επιχειρηματίες και δημιουργούς - δύο απαραίτητοι μοχλοί για να υποστηρίξετε και να επιταχύνετε την ανάκαμψη και τον μετασχηματισμό τους.

Πρόκληση 2 - “Ενδυνάμωση”

Πρωθείστε την πολυμορφική πολιτιστική προσφορά της ΕΕ διασφαλίζοντας ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο που θα επιτρέπει την ανάπτυξη της ιδιωτικής επένδυσης στην παραγωγή και τη διανομή, παρέχοντας τις απαραίτητες προϋποθέσεις για μία επαρκή απόδοση της επένδυσης για τις επιχειρήσεις και θα εγγυάται ένα κατάλληλο εισόδημα για τους δημιουργούς.

Πρόκληση 3 - “Αξιοποίηση”

Αξιοποιείτε τις ΠΔΒ -και την πολλαπλασιαστική δύναμη των εκατομμυρίων ατομικών και συλλογικών τους ταλέντων- ως έναν σημαντικό επιταχυντή κοινωνικών, δομικών και περιβαλλοντικών μεταβάσεων στην Ευρώπη.

Η κρίση COVID-19 θα έχει τεράστια και μακροχρόνια επίδραση σε ολόκληρη την αλυσίδα παραγωγής αξίας των ΠΔΒ

► Η οικονομική βιωσιμότητα των ατόμων - είτε δημιουργών, είτε επιχειρηματιών - και των εταιριών των ΠΔΒ στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα διακυβεύεται από την αύξηση του κόστους, τις αλληπάλληλες καθυστερήσεις, την περιορισμένη ταμειακή ροή, λόγω διακοπής των δραστηριοτήτων, και την αβέβαιη επάνοδο σε αποδεκτές οικονομικές και υγειονομικές συνθήκες.

► Η σοβαρότητα της κρίσης απεικονίζεται, για παράδειγμα, στην πτώση σε ποσοστό σχεδόν 35% επί των δικαιωμάτων που εισπράττονται από τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης (ΟΣΔ) δημιουργών και εκτελεστών/ερμηνευτών, των οποίων τα έσοδα θα μειωθούν απότομα το 2021 και το 2022.

► Από την άλλη πλευρά, οι καταναλωτικές δαπάνες στα ψηφιακά επιχειρηματικά μοντέλα δεν αντισταθμίζουν την απώλεια εσόδων στις πωλήσεις φυσικών προϊόντων (βιβλίων, βιντεοπαιχνιδιών, εφημερίδων κλπ.) και εκδηλώσεων στους περισσότερους τομείς. Στον τομέα της

μουσικής, οι φυσικές πωλήσεις (CD και βινύλια) θα μειωθούν κατά 35%, ενώ τα ψηφιακά έσοδα για τη δισκογραφία αναμένεται να αυξηθούν μόνο κατά 8%. Οι ίδιες τάσεις ισχύουν για τον κινηματογράφο με τη μείωση των εσόδων που παράγουν οι ευρωπαϊκοί κινηματογράφοι να εκτιμάται, μέχρι στιγμής, στο -75% για το 2020.

► Ελλείψει μίας σημαντικής επανάκαμψης των offline υπηρεσιών παραγωγής, διανομής και προώθησης το 2021, η ικανότητα των ΠΔΒ να διατηρήσουν και να αυξήσουν τις επενδύσεις σε νέα έργα, η δημιουργία, καθώς και η καινοτομία θα τεθούν σε σοβαρό κίνδυνο.

► Σε μία πρόσφατη έρευνα, στο πλαίσιο του Future Consumer Index της ΕΥ, το 46% των ερωτηθέντων δήλωσαν ότι δεν θα νιώθουν άνετα να πάνε σε μια συναυλία για αρκετούς μήνες και το 21% δήλωσε ότι δεν θα αισθανόταν άνετα να πάει σε μία συναυλία για αρκετά χρόνια.